

## *Uitreiking certificaten door minister Verdonk*

# MENTORENPROJECT VAN COACH SUCCESVOL VERLOPEN

Reeds meer dan een jaar houdt OCaNinfo haar lezers regelmatig op de hoogte van het door OCaN geïnitieerde en door de stichting COACH uitgevoerde mentorenproject speciaal gericht op de begeleiding van Antilliaanse risicjongeren.

Dit pilot-project is voorspoedig verlopen en heeft een mooie afsluiting gekregen toen op 14 februari Rita Verdonk, minister van Vreemdelingen-zaken en Integratie, aan 68 geslaagden uit de gemeenten Den Haag, Dordrecht, Rotterdam, Tilburg en Amersfoort de certificaten uitreikte. In haar speech zei de minister: "Coaching is een kunst. Mentoring en coachen staan centraal bij maatschappelijke integratie.

De Antilliaanse gemeenschap kan hierin niet worden gemist. Sterker nog, het is onmogelijk om iets te doen aan de beroerde situatie van de Antilliaanse risicjongeren zonder de hulp van succesvolle en geslaagde Antillianen." Zij feliciteerde de geslaagden en

noemde hen fantastisch.

Ook de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen Paul Comenencia was vol lof. Hij sprak van een 'life long learning'. Op de Antillen zelf is de overheid bezig met het project voor de sociale vormingsplicht van jongeren. "Laat dit (mentorenproject) niet de laatste zijn."

De voorzitter van COACH, Roy Pieters wees op de spin-off mogelijkheden van dit project, het creëren van 'human capital'. De kennis en vaardigheden die deze coaches en mentoren hebben opgedaan, geeft toekomstperspectief voor henzelf en voor de doelgroep. De cursussen werden verzorgd door Antilliaanse trainers aangetrokken door de stichting COACH in samenwerking met de Fontys Hogeschool Sociaal Werk.

Er bestaat veel behoefte aan naar maatwerk getrainde coaches en mentoren bij de gemeenten die projecten hebben gericht op de begeleiding van Antilliaanse



*Minister Verdonk tijdens haar speech.*

risicjongeren. Dit blijkt uit het feit dat bij de subsidieaanvraag voor dit pilot-project OCaN (oprichter van de stichting COACH) en de subsidiegever uitgaven van de opleiding van 45 personen. Uiteindelijk heeft COACH (met dezelfde middelen) 72 personen opgeleid. Inmiddels heeft minister Verdonk een vervolgsubsidie terzake verstrekt aan COACH. Elders in deze editie meer over dit project.

*Jacques Hermelijn,  
Hoofdredacteur.*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met cursisten Mentoring A&A jongeren, Dordrecht.  
Foto: Jan van der Ploeg*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met cursisten Mentoring A&A jongeren, Dordrecht. Foto: NIVEN*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met bestuur, trainers, gastdocenten en medewerkers van stichting COACH. Foto: Jan van der Ploeg*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met cursisten Coaching A&A jongeren, Den Haag.  
Foto: Jan van der Ploeg*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met cursisten Coaching A&A jongeren, Dordrecht.  
Foto: Jan van der Ploeg*



*Minister Verdonk en Gevolmachtigde Minister Comenencia met cursisten Coaching A&A jongeren, Rotterdam.  
Foto: Jan van der Ploeg*

# MENTORENPROJECT COACH

## Aanleiding

Eind 2001 riep de *Adviescommissie Antilliaans medeburgerschap* in haar rapport "Nèt Loke Falta" op tot een 'revitalisering van de Antilliaanse gemeenschappen en infrastructuur'. OCaN stelde vervolgens voor aan de Minister te komen met een Landelijk Mentorenplatform. De regering deed een financiële toezegging hiervoor in het kader van de 'Experimentenregeling Begeleiding en Huisvesting Antilliaanse jongeren', beter bekend onder de naam *Direkshón!*. De Minister verzocht OCaN te komen met een voorstel. In november 2003 verleende Minister Verdonk aan OCaN een subsidie van 141.750 euro met de opdracht een mentorentraining te verzorgen aan 45 personen. De training diende elementen te bevatten speciaal gericht op de begeleiding van Antilliaanse en Arubaanse risicjongeren.

**Voor mentorenproject,  
telefoon 070 - 380 33 01**

Ter uitvoering van het pilotproject heeft OCaN in maart 2004 de Stichting COACH in het leven geroepen. Voordat het project van start ging, werden gesprekken gevoerd met de gemeenten Tilburg, Amersfoort, Almere, Breda, Dordrecht, Rotterdam, Eindhoven, Lelystad, Amsterdam en Den Haag. Daarnaast werden de steden Nijmegen, Capelle aan den IJssel, Zwolle, Groningen en Schiedam bezocht.

## De cursus 'COACH'

'Coach' bestaat uit drie producten: ten eerste, *Mentoring van A&A jongeren*. Bij deze zevendaagse basis cursus worden de volgende onderwerpen behandeld: de grondhouding van de coach, de rollen van de begeleider, interculturele communicatie, de kunst van het vragen stellen, assertiviteit en omgaan met discriminatie. Rollenspellen maken een belangrijk deel uit van de cursus. De cursus is bedoeld voor begeleiders of vrijwilligers die

werken met Antilliaanse jongeren en die niet beschikken over een agogische vooropleiding. Ten tweede, *Coachen van A&A jongeren*, een elfdaagse cursus voor coaches op MBO/ HBO-niveau die met A&A jongeren werken. Hier wordt coachen op specifieke A&A thema's behandeld, alsmede conflicthantering. Het 'diversiteitsperspectief' staat centraal binnen een 'integrale benadering'. De coaches maken een Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP). Ten derde, *Post - HBO Coachen van A&A jongeren*. Dit is een tiendaagse Post - HBO voor projectleiders van projecten voor A&A jongeren. Cursisten worden getraind in diverse methodieken, in teamgericht coachen en zijn na afloop in staat de relaties tussen de zogeheten 'ketenpartners' te optimaliseren. Deze cursus is ontwikkeld, maar zal pas in een volgend project worden gegeven.

## Ervaringen van coaches

Volgens enkele coaches die aanwezig waren bij de certificaatsuitreiking van 14 februari jl. dien je bij de begeleiding van sommige jongeren helemaal van onderop te beginnen. "De jongeren dienen te worden geholpen structuur te krijgen in het leven en te leren zich te binden aan afspraken, opleiding, werk en een nieuwe levensstijl. Vastigheid, tijd en vertrouwen is nodig. In de communicatie met de jongeren is 'goed luisteren, inlevingsvermogen, respect en body language' belangrijk. Een coach moet de jongeren echt willen helpen. De jongeren hebben, naast een maatschappelijk werker en een woonbegeleider, behoefte aan een vertrouwenspersoon." De resultaten zijn gemengd. Coaches zeggen veel inzet en geduld nodig te hebben om een begeleidingstraject te doen slagen. De motivatie van de jongere speelt een belangrijke rol. Een uitgebreid verslag van ervaringen van coaches is terug te vinden in een rapport van Stichting PAN (Pidi Ayudo Nesesario) uit Den Haag en Dordrecht.

## Mentoring in de toekomst

In haar Notitie *Antilliaanse risicjongeren*, die op 9 maart in de Tweede Kamer wordt behandeld,

spreekt minister Verdonk over mentoring. Zij zegt dat de huidige initiatieven gebaat zouden zijn bij een meer 'structurele inbedding': "In overleg met gemeenten en het Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCaN), dat reeds initiatieven op dit gebied onderneemt, zal worden nagegaan in hoeverre mentoring structureler in het gemeentelijk beleid zou moeten worden ingebed, en zo ja, op welke wijze." Verder zegt de minister: "Een vervolgproject dient te verkennen hoe het instrument mentoring voor Antilliaanse leerlingen in het bijzonder is uit te breiden naar het beroepsonderwijs en bedrijfsleven in het kader van bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Aandacht wordt besteed aan de potentie van het middel om risicjongeren te bereiken, evenals aan de ontwikkeling van een landelijk ondersteuningsnetwerk mentoring voor de

scholen." De Minister wil de drie doelstellingen - vermindering van schooluitval, werkloosheid en criminaliteit - realiseren door een samenhangende inzet van instrumenten, met als centrale thema mentoring, begeleid wonen en internaatachtige voorzieningen.

#### **Follow up**

Bedoeling is om in 2005 negentig nieuwe mentoren en coaches op te leiden in de verschillende Antillianengemeenten. Degene die geïnteresseerd is kan contact opnemen met de Stichting COACH, telefoon 070 - 380.33.01. Medewerkers in dienst van de Stichting COACH zijn mevrouw Judith Fernandez en de heer Ludwig (Cola) Colastica.

*Jacques Hermelijn en Marnix Arendshorst*

---

## **26 JANUARI 2005: "DAG VAN DE MAATSCHAPPELIJKE BINDING"**

***Het kabinet en tal van maatschappelijke organisaties hebben woensdag 26 januari jongstleden in de Ridderzaal elkaar ontmoet op een door het kabinet belegde conferentie over maatschappelijke binding in Nederland. Tijdens de conferentie met als titel "Breed initiatief maatschappelijke binding" sprak het kabinet met maatschappelijke, religieuze en levensbeschouwelijke organisaties over hoe de saamhorigheid tussen autochtonen en allochtonen in deze samenleving verbeterd kan worden.***

Volgens premier Balkenende waren de gesprekken nodig, omdat er spanningen en gekwetste gevoelens in de maatschappij ontstaan zijn na de moord op Theo van Gogh. Ook constateert de regering dat het tot op dit moment ingezette beleid en de gebruikte instrumenten niet in staat lijken te zijn geweest om dit negatieve proces te stoppen en om te keren. Extra inspanningen zijn nodig en nieuwe methodes zijn noodzakelijk. "Het gevaar bestaat dat mensen en groepen zich verbitterd van elkaar afwenden en van elkaar vervreemden. Dat tij moeten we keren", zei Balkenende. Ook moeten mensen zich niet laten meeslepen door somberheid en cultuurpessimisme, aldus de

premier. "Daar is niemand mee geholpen. Er is gewoon actie nodig", zei hij.

Die actiebereidheid van het kabinet kwam tot uiting in een tweetal ontmoetingen van de regering met maatschappelijke en religieuze organisaties, en het bedrijfsleven. De eerste ontmoeting vond plaats met maatschappelijke verenigingen, variërend van vakbonden tot KNVB en van de Johan Cruyff Foundation tot de stichting tegen Zinloos geweld, waarin het kabinet tot een aantal concrete afspraken is gekomen. Zo komt er binnenkort behalve een organisatie van ouders van allochtone leerlingen ook een vereniging van leraren van islamitische scholen. Daarnaast kwamen er initiatieven

om mensen zonder baan of netwerk te laten coachen door mensen die dat wel hebben en hen een stageplaats aan te bieden. Ook zegde de gemeente Amsterdam toe het project Welkom in Rotterdam te zullen overnemen. In dat project nemen Rotterdammers nieuwkomers op sleeptouw om hen wegwijs te maken in de stad.

De tweede gespreksronde met vertegenwoordigers van godsdienstige en levensbeschouwelijke organisaties leidde niet tot concrete actiepunten, behalve de afspraak dat het gesprek een vervolg krijgt. De deelnemers aan de bijeenkomst wezen volgens Balkenende onder meer op het belang van respect voor de verschillende opvattingen en het belang van een duurzame interreligieuze dialoog. Ook stelden ze dat moskeeën en kerken een bindende factor in de plaatselijke gemeenschap zijn, omdat ze behalve als gebedshuis vaak ook als sociaal-cultureel centrum fungeren. De gesprekspartners erkenden bovendien de noodzaak van zelfkritiek. Minister Verdonk (minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie) wees er verder op dat het voor religieuze en levensbeschouwelijke organisaties belangrijk is de eigen positie te relativiseren. *“Ze zouden over hun eigen schaduw moeten heenstappen en met respect naar elkaar luisteren”*, zei ze. Volgens Verdonk moet 5 mei daarom een dag worden om het belang van de democratische rechtsstaat te benadrukken. Ook zei ze dat het een dag zou kunnen zijn dat nieuwe Nederlanders het Nederlanderschap kunnen verkrijgen. Dit opmerkelijke voorstel werd al snel met felle kritiek ontvangen door o.a. burgemeester Pechtold van Wageningen, die vond dat Verdonk moet afblijven van 5 mei als bevrijdingsdag omdat *“Ik me niet alleen erger aan het plotseling opgelegde karakter van dit initiatief, maar vooral aan het volledig gebrek aan historisch besef”*. Inderdaad is een moord op een columnist in geen enkel opzicht te vergelijken is met 5 jaren van oorlog en miljoenen burgerslachtoffers. Blijkbaar werd de kritiek op dit ondoordacht voorstel ter harte genomen in het kabinet, daar het voorstel in de tweede week van februari jongstleden officieel weer werd ingetrokken, zodat 5 mei voorsnog

bekend zal zijn en blijven als de herdenking van bevrijdingsdag (5 mei 1945).

Concluderend toonden Balkenende en Verdonk zich na afloop zeer tevreden over de resultaten van de conferentie. Verdonk sprak van een *“hele positieve atmosfeer”*. Waarschijnlijk in april volgt een nieuwe conferentie. Toch is het opmerkelijk te noemen dat dit initiatief juist nu en juist van deze regering komt. Deze regering is bij monde van de premier zich ervan bewust dat haar beleid het proces van maatschappelijke segregatie en verharding niet voldoende tegengaat. Men hoeft niet ver te zoeken in recente beleidsstukken van het kabinet Balkenende II om voorbeelden te vinden die de sociaal-economische situatie van allochtonen verder verslechterd hebben. Denk u aan de afschaffing van de meldplicht voor het bedrijfsleven om het percentage allochtone werknemers te melden, de toekomstige verplichte inburgering die individueel bekostigd zal moeten worden en inherent segregatie tussen Nederlander en etnische minderheid onderstreept, of aan de recente wetsvoorstellen van Minister Dekker (Min. van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer) om de huurprijzen te liberaliseren (waarmee wederom de allochtone bevolking onevenredig hard getroffen zal worden in inkomen en huisvesting). Een scala aan beleidsvoorstellen die de maatschappelijke positie van de allochtoon in Nederland in een korte tijd dramatisch verslechterd heeft.

Natuurlijk juicht het OCaN alle initiatieven toe die leiden tot debat over de maatschappelijke problemen in de Nederlandse samenleving, zeker als het initiatief daarvoor bij de regering ligt. Toch bekruipt ons een gevoel van onbehagen als dit initiatief komt van een regering waarvan het beleid de polarisering niet tegen is gegaan. Het vergroten van sociale cohesie is een langlopend proces dat weinig gebaat is bij een eenmalige steunbetuiging. Er is beleidsmatig veel meer nodig dan het uitspreken van goede intenties tijdens een conferentie.

*Leon de Windt*

# NOS HENDENAN

## *Maudi Bernadina wint de Woman in Black Award*

***Op het Woman in Black symposium dat in 2004 georganiseerd werd door de Hogeschool Nijmegen/Arnhem presenteerde de op Curaçao geboren Maudi Bernadina (32) een concept voor een plan van aanpak voor mensen met een functiebeperking. Dit idee, dat nog verder ontwikkeld moet worden is goed ontvangen. Vanwege de maatschappelijke en sociale relevantie hiervan heeft zij een prijs in de wacht gesleept. Bernadina is er trots op maar reageert bescheiden. Zij tikkert al geruime tijd aan de weg en bruist van de ideeën. Aan haar ambitieuze instelling en de energie die zij uitstraalt zal het niet liggen.***

Haar hart ligt op Curaçao, daar voelt zij zich mee verbonden. Dit is een van de redenen waarom zij zich vanuit Nederland inzet voor doelen daar. Tot dit besluit is zij o.a. gekomen na haar studie commerciële economie op Curaçao. De vraag wat er gebeurt met het grote potentieel aan studenten dat jaarlijks het eiland verlaat om in Nederland te komen studeren intrigeerde haar. Zij ontdekte dat er geen beleid is uitgezet om dit potentieel op termijn weer naar de eilanden terug te halen. Hetgeen in hen geïnvesteerd is wordt aldus niet verzilverd. Zelf kon zij niet terug maar ze was vastberaden iets te doen.

Dit doet zij met verve vanuit stichting NAAMI. NAAMI (Nederlands Antilliaans Arubaans Migratie Instituut), is een centraal punt waar iedereen terecht kan die terugkeer of migratie naar de Nederlandse Antillen overweegt, vragen heeft en bij dit proces begeleid wilt worden. NAAMI doet meer en er zijn nog allerlei ideeën in ontwikkeling. De 'molina' (molen) in hun logo staat symbool voor de bedrijvigheid van de organisatie, de wieken van de molen voor de activiteiten die elk op zich zelf staan maar in hun onderlinge relatie met elkaar een geheel vormen en die samen energie opleveren.

Zo heb je de activiteit die zich richt op het coördineren en verzorgen van vakantiereizen naar Curaçao voor mensen met een functiebeperking die hier in Nederland gebruik maken van de AWBZ voorziening. Zij kunnen rekenen op zorg en hulpmiddelen aldaar, betaald door de AWBZ. De coördinatie van de afhandeling met de verzekering als ook de coördinatie op Curaçao (zorg en hulpmiddelen krijgen op locatie) wordt door NAAMI verzorgd.

De winnende activiteit die nog verder ontwikkeld wordt, is de opzet van een 'Academy' voor mensen met een functiebeperking. Dit als aanvulling op het aanbod van wat een andere stichting reeds doet voor chronisch zieke kinderen nl. door middel van training het inzicht vergroten in wat nog wel mogelijk is met de beperking. Dit gebeurt op locatie op Curaçao. Niet alleen Antillianen kunnen profiteren van dit aanbod. De mogelijkheid om een tijdje op Curaçao te vertoeven is zo voor deze groep mensen binnen handbereik.



*Maudi Bernadina bij de molen, symbool voor de bedrijvigheid van haar organisatie.*

Bernadina merkt wel op dat veel Antillianen niet op de hoogte zijn van de voorzieningen en van het feit dat zij voor hun beperking zorg op maat kunnen ontvangen op Curaçao. Hierdoor gaan mensen wel eens niet op vakantie omdat zij familie op de Antillen niet tot last willen zijn. Zij is voornemens de mogelijkheid van zorgvakanties uit te breiden naar de rest van de eilanden van de Antillen en Aruba. Voor een specifieke doelgroep Antillianen die hier getraind en of bijgeschoold kan worden in de zorgverlening en vervolgens op Curaçao via een instituut in de zorgverlening ingezet kan worden, vinden er nu gesprekken plaats, zo vertelt Bernadina. En zo wordt de samenhang tussen de ene en de andere wijk een feit.

De molen komt in beweging. De opbrengst hiervan wordt weer geïnvesteerd in het land (Antillen) zelf. Dit moet een spin off hebben op mensen vanwege een goed genomen besluit, gevoel van tevredenheid, inzicht in wat wel mogelijk is met een functiebeperking, het aanboren van competenties van mensen door hen te trainen, het vergroten van de bewegingsvrijheid van mensen en uiteindelijk de kwaliteit van leven bevorderen, zo redeneert zij.

Jenny Pourier

---

## IDENTIFICATIEPLICHT

***Mensen die na 1 januari 2005 bij een controle door de politie geen identificatiebewijs kunnen laten zien, riskeren een boete van 50 euro. Voor jongeren van 14 tot 16 jaar bedraagt de boete 25 euro. Geldige legitimatiebewijzen zijn een Nederlands of Europees paspoort, een rijbewijs, een identifiatiekaart, of (in geval van vluchtelingen of recente nieuwkomers) reguliere verblijfsvergunningen.***

Sterker nog, als iemand weigert zich te identificeren, dan maakt die zich schuldig aan een strafbaar feit. Daarmee worden vanzelf ook bevoegdheden toepasselijk die het Wetboek van Strafvordering biedt om toch de identiteit van verdachten te achterhalen (o.a. aanhouding tot maximaal 6 uur, vragen naar sofi-nummer, fouillering, afnemen van vingerafdrukken).

In welke situaties kan de overheid en de politie u vragen zich te identificeren? Allereerst moet er een geldige reden zijn, bijvoorbeeld bij de uitoefening van verkeerstoezicht, hulpverlening, opsporing van strafbare feiten of handhaving van de openbare orde. Dit is nogal vaag en zou in principe voor elke situatie kunnen gelden. Het Openbaar Ministerie geeft zelf een paar voorbeelden waarin identificatiecontrole is toegestaan (zie ook [www.om.nl](http://www.om.nl)):

- Een auto rijdt 's nachts rond op een industrieterrein;
- In een groepje bekende dealers duikt een

onbekende op;

- Hangjongeren veroorzaken overlast in de openbare ruimte;
- Er woedt een brand en de (mogelijke) dader bevindt zich tussen de omstanders;
- In het geval van rellen bij voetbalwedstrijden of een dreiging daarvan;
- Onrust of dreigend geweld in uitgaansgebieden of openbare manifestaties.

De identificatieplicht is een van de maatregelen die het kabinet genomen geeft om "de veiligheid" te vergroten en de aanpak van criminaliteit te verbeteren. De plannen voor invoering ervan zijn altijd ontvangen met de nodige scepticisme. In 1984 gaf toenmalig minister van Justitie Korthals Altes het startschot voor de discussie om een identificatieplicht in te voeren, die al snel werd voortgezet door zijn opvolger Donner (tevens minister van Justitie in het huidige kabinet Balkenende II). Dat was het begin van een jarenlange, levendige discussie,

waarin duidelijk werd dat er in Nederland behoorlijk verzet was tegen een algemene identificatieplicht.

Met de aanslagen in de Verenigde Staten op 11 september 2001 was het echter gedaan met de impasse op dit onderwerp en zagen het CDA, de VVD en later ook D66 hun kans schoon om de identificatieplicht erdoorheen te drukken, met als belangrijkste argument dat *“de identificatieplicht een wapen zou kunnen zijn tegen terroristen”*. Toenmalig minister Korthals Altes (jawel, dezelfde als in 1984) wilde er toen toch nog niet meteen aan. Volgens hem was het *“onzin te denken dat een identificatie plicht enig effect zou kunnen sorteren in de strijd tegen het terrorisme. Doorgewinterde criminelen en terroristen zullen er altijd wel voor zorgen dat zij zich al dan niet vals kunnen identificeren”* liet hij in een interview met NRC handelsblad van 27 september 2001 weten. De Raad van Hoofdcommissarissen kwam met vergelijkbare argumenten. In maart 2002 stemde de Ministerraad toch in met een “kleine” uitbreiding van de identificatieplicht, die uiteindelijk is uitgemond in de nieuwste wet die vanaf 1 januari jongstleden van kracht is gegaan, officieel niet langer om terrorisme te bestrijden, maar om de veiligheid en het gezag van de politie te vergroten. Voorstanders van de identificatieplicht wijzen op het feit dat het “de” veiligheid vergroot. Maar principiële bezwaren tegen de huidige legitimatieplicht waren en zijn er wel degelijk:

- a) dit middel heeft alles in zich om een discriminerend instrument te worden. Uit landen om ons heen blijkt dat vooral migranten naar papieren wordt gevraagd. Onderzoek in Engeland wees uit dat niet-blanken acht (!) keer zo vaak staande worden gehouden dan blanken.
- b) De legitimatieplicht kan niet losgekoppeld gezien worden van andere maatregelen die Nederland boven het hoofd hangen: cameratoezicht, preventief fouilleren, gebiedsverboden en meer middelen voor inlichtingendiensten en politie. De overheid krijgt zo steeds meer macht om controle over haar onderdanen uit te oefenen. De

politie in Nederland staat verder bekend dat het in het verleden zijn bevoegdheden schromelijk overschreden heeft (zonder dat

***Draag altijd een  
geldig legitimatiebewijs  
buitenshuis***

daar corrigerende maatregelen tegen zijn genomen), dus het is bijna met zekerheid te stellen dat deze bevoegdheid wantoestanden zal uitlokken.

- c) Een algemene identificatieplicht is kiezen voor een technocratische oplossing voor sociale problemen: waarom voelen mensen zich onveilig, en strookt dat wel met de cijfers? Paradoxaal genoeg tonen de Nederlandse criminaliteitscijfers al jaren een dalende trend. Invoering van een identificatieplicht draagt niet bij aan een onderzoek naar de maatschappelijke achtergrond waarom burgers zich niet veilig voelen.
- d) Het is in strijd met het Nederlands rechtssysteem. Door invoering ervan is iedereen potentieel verdacht, en daarnaast is het zo dat je als verdachte niet mee hoeft te werken aan je eigen veroordeling. Ook aan deze uitgangspunten is voorbij gegaan.
- e) Identificatieplicht helpt niet. Landen als België, Frankrijk en Duitsland hebben weliswaar al geruime tijd een legitimatieplicht, maar vertonen vanaf de invoering ervan geen daling van de criminaliteitscijfers.

Al deze potentiële bezwaren zijn uiteindelijk toch door de regeringspartijen, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Raad van State terzijde geschoven, en werd invoering van de identificatieplicht per 1 januari 2005 een feit.

Wat te doen als u klachten heeft over de juistheid van inzage van uw identificatie? Dan kunt u dit melden bij het Openbaar Ministerie, de Rechter, of de Nationale Ombudsman om zich te beklagen over de toepassing van de

bevoegdheid van art. 8a Politiewet 1993. Wij raden iedereen dan ook aan te zorgen voor de juiste legitimatie, en zich te beklagen als u denkt dat de politie buiten haar boekje is gegaan. Het OCaN zal alert blijven op signalen dat er

onrechtmatige zaken plaatsvinden als gevolg van de identificatieplicht ten opzichte van de Caribische Nederlander in Nederland.

*Leon de Windt*

---

## IDENTIFICATIEPLICHT

***Personanan ku despues di 1 di yanuari 2005 no por muestra un prueba di identifikashon durante un kontrol di polis, ta kore risiko di haña un but di 50 euro. Pa hobennan di 14 te 16 aña e but ta monta 25 euro. Pruebanan di identifikashon válido ta un pasaporte Hulandes of Oropeo, un rèibewèis, un tarheta di identifikashon Hulandes, òf (den kaso di refugiado òf personanan resien yegá) un pèrmit di residensia (verblijfsvergunning) regular.***

Es mas, si un persona ninga di identifiká su mes, e ora ei e ta hasi su mes kulpabel di un hecho kastigabel. Di e manera aki outomátikamente e medidanan di outorisashon ku e Kódigo di Enhuisiamento Crimininal (Wetboek van Strafvordering) ta ofresé pa tòg diskubrí e identidat di esnan sospechá (entre otro detenshón te maksimalmente 6 ora, pidi e sofi-nummer, listra, tuma impreshon digital (fingerprint).

Ta den ki situashonnan outoridatnan públiko i polis por pidibo pa bo identifiká bo mes? Na promé lugá mester tin un motibu válido, por ehèmpel durante kontrol di tráfiiko, prestashon di ayuda, investigashon i averiguashon di hechonan kastigabel òf mantenshon di orden públiko. Esaki ta vago i en prinsipio lo por konta pa tur situashon. Ministerio Públiko mes ta duna un par di ehèmpel den kual kontrol di identifikashon ta keda permití (chèk tambe via [www.om.nl](http://www.om.nl)):

- Den anochi un outo ta kore bai-bin riba un tereno industrial ;
- Di repente un persona deskonosí ta rèis den un grupo di diler konosí ;
- E asina yamá 'hangjongeren' ta kousa molèster den lokalidatnan públiko ;
- Durante un (insendio) kandela esun ku posiblemente a pega e kandela ta pará mei-

mei di e públiko presente ;

- En kaso di bada-bada ora tin wega di futbòl òf si tin chèns di disturbio ;
- Den kaso ku den luganan di rekreo òf manifestashonnan públiko ta pinta ku lo tin desorden òf disturbio .

E deber pa identifiká bo mes ta un di e medidanan ku e kabinèt Hulandes a tuma pa oumentá 'siguridat' i mehorá e manera ku ta dil ku kriminalidat. E plannan pa introdusí esei na tur momentu a keda risibí ku sierto sèptisismo i duda inevitabel. Na 1984 e minister di Hustisia dje tempu ei a duna e señal pa start e diskushon pa introdusí un deber di identifikashon, ku pronto su susesor Donner (ku alabes ta minister di Hustisia den e aktual kabinèt Balkenende II) a kontinuá. Esei tabatá e komienso di un diskushon largu i animá, kual a muestra kla-kla ku na Hulanda tabatín resistensha konsiderabel kontra un deber di identifikashon general. E atentado di 11 di sèptèmber di 2001 na Estados Unidos di Merka a nifiká un fin ku e impase den e materia aki i e partidonan CDA, VVD i despues D66 tambe a mira un chèns limpi pa pusha i pasa e deber di identifikashon. Nan argumento prinsipal ta ku '*e deber di identifikashon lo por ta un arma kontra teroristanan*'. E minister di Hustisia Korthals Altes (si, e mesun ku tabat'ei na 1984) n'e momentunan ei no kera dal bai ainda . Segun

e tabatá ' *kos di kèns pa pensa ku un deber pa identifikashon lo por surti ningun efekto den e lucha kontra terorismo. Kriminalnan i teroristanan vetereano i ku astusia semper bai lo sòru pa di un manera òf otro por identifiká nan mes di un manera falsu*'. Asina ela laga sa den un entrevista ku NRC Handelsblad di 27 di sèptèmber di 2001.

E Konseho di Alto Komisarionan (Raad van Hoofdcommissarissen ) a bin dilanti ku argumentonan similar. Sinembargo, na mart di 2002 Konseho di Ministernan Hulandes a bai di akuerdo ku un ampliashon 'chikí' di e deber di identifikashon, ku finalmente a bin resultá den e último lèy ku for di 1 di yanüari último a bin na vigor. Ofisialmente no mas ku pa kombati terorismo, pero pa oumentá seguridat i outoridat di polis.

Esnan ku ta partidiario di e deber di identifikashon ta muestra riba e hecho ku e ta oumentá Seguridat (en general). Pero obheshonnan di prinsipio kontra e deber di identifikashon aktual tabatá i ta debidamente ei.

a) e medida aki ta enserá tur loke ta nesario pa bira un instrumento diskriminatorio.

Fo'i paisnan rònt di nos ta resultá ku nan ta pidi ta prinsipalmente migrantenan nan papelnan. Investigashon na Inglatera a demostrá ku nan ta para hende di koló ocho (!) bia mas tantu ku hende blanku.

b) No por mira e deber di muestra dokumento di identidat lòs for di otro medidanan ku ta warda Hulanda : Supervishon i vigilansha pa medio di kámara, listramentu personal preventivo, prohibishon den sierto zona i mas rekursu pa servisionan di inteligensia i polis. Asina outoridadnan ketu bai ta haña mas poder pa ehersé mas kontrol riba su súpditonan. Ademas polis na Hulanda ta konosí ku e ta sobrepasá su outorisashon i kompetensha enormemente (sin ku a tuma medidanan korekshonal kontra esei), asina kasi ku siguransa por asumí ku e outorisashon aki lo provoká situashonnan intolerabel i abusu.

c) Ku un deber di identifikashon general nan ta skohe pa un solushon teknokrátiko pa problemanan sosial : pakiko hende no ta sinti su mes seif, i esei ta di akuerdo ku

sifranan? Straño i sigur un paradòksal sifranan di kriminalidat Hulandes pa añanan siguí ta muestra un tendensha di ta bahando. Introdukshon di un deber di identifikashon no ta kontribuí na un investigashon na e fondo sosial dikin siudadanonan no ta sinti nan mes seif.

d) E ta den konflikto ku e sistema hurídiko Hulandes. Introdusiendo esei tur hende ta potencialmente sospechá, i – aparte djesei – t'asina ku un persona komo sospechoso no tin mester di koperá na su propio kondena. A keda sin tene kuenta ku e puntonan di salida aki. Bèrdat ku paisnan manera Belgika. Fransha i Alemania ya pa basta tempu tin un deber di identifikashon i legitimashon, pero desde dia ku nan a introdusí esei no a demostrá bahada di e sifranan di kriminalidat.

A pesar di tur e inkovenenshanan potensial aki finalmente e partido di koalishon, Tweede Kamer, Eerste Kamer i Raad van State a ponenan un banda, i al fin i al kabo introdukshon di e deber di identifikashon a bira un echo entrante 1 di yanüari 2005.

### ***Korda kana ku un prueba di identifikashon válido***

Ki t'e pasonan ku mester tuma si bo tin keha si e demanda pa mira bo identifikashon tabatá hustifiká ? Bo por mèldu esaki na Ministerio Públiko (O.M.). Hues òf e Nationale Ombudsman pa entregá bo keha tokante e manera ku nan a apliká e kompetensha di art. 8a Politiewet 1993. Asina ta ku nos ta konsehá tur hende pa sòru di tin e legitimashon korekto, i pa duna un keho ora bo ta di opinion ku polis a aktua fo'i sla i fo'i di nan kompetensha.

*Leon de Windt*

# LOVERBOYS EN LOVERGIRLS (1)

*Loverboys. Klinkt als de naam van een onschuldig bandje, waarbij tienermeisjes weg zwijmelen. De werkelijkheid is anders. Loverboys doen zich aanvankelijk fantastisch voor met mooie cadeautjes, vleiende woorden, kortom alles waar een enigszins naïef en kwetsbaar meisje gevoelig voor kan zijn. Daarna begint de ellende, zoals gedwongen prostitutie. Ze wordt slachtoffer zonder dat ze dat beseft. De realiteit heeft de loverboys inmiddels ingehaald, want de dader ten slotte, kan ook een vrouw zijn. Lovergirls. Een nieuw fenomeen waar je niet zoveel over hoort. De nachtmerrie van elke jongen c.q. man. En de ouders? Die kijken vaak machteloos toe. Hoe bedreigend is het fenomeen loverboys en lovergirls werkelijk? Welke meisjes en jongens lopen risico's? In dit artikel wordt summier aandacht besteed aan de methodes van deze glatte jongens en meisjes die landelijk opereren.*

## Inleiding

Sinds mensenheugenis worden jonge vrouwen misleid en gedwongen zich te prostitueren. Het "werken" voor een loverboy, een verhullende naam voor pooier, is een eeuwenoud gegeven. Toch lijkt er sprake van een nieuw fenomeen. De loverboys zijn tussen 17 en 35 jaar. Loverboys zijn welbeschouwd niets meer of minder dan pooiers die jonge meisjes tussen veertien en 21 jaar inpalmen. Een meisje wordt verliefd op zo'n jongen. Eerst gaat het om een "gewone" relatie, maar al gauw komt ze onder dwang in de prostitutie terecht. Om er weer uit te komen is moeilijk, want de loverboy houdt haar scherp in de gaten en gebruikt desnoods geweld om haar bij zich te houden. Ze ronselen actief op plaatsen waar jonge meisjes zijn en opereren meestal in netwerken: broers, neven, vrienden en soms zelfs zussen zijn erbij betrokken. Het gegeven bestond in de jaren '70 van de vorige eeuw ook onder Antillianen en Surinamers,

alleen werd de term loverboy destijds nauwelijks gebruikt. Momenteel zijn loverboys vooral Marokkaanse, Turkse en Nederlandse jongens, maar er zijn ook loverboys met Surinaamse, Antilliaanse en Arubaanse achtergrond. Veel van hen hebben al jong een strafblad. Ze handelen in drugs en zijn steeds op zoek naar nieuwere en makkelijkere vormen van geld verdienen. Nieuw is ook de Lovergirl!

## De Loverboy-techniek

Waarom vallen meisjes op een loverboy? Ze worden verliefd op de speciale aandacht die zo'n jongen geeft. Loverboys, knappe jonge mannen die mooie kleding dragen en van trendy kapsels houden, die meisjes doelbewust aanzetten tot prostitutie terwijl ze doen alsof ze op hen verliefd zijn. Loverboys weten haarfijn meisjes met weinig zelfvertrouwen, die een laag zelfbeeld hebben, geen 'nee' durven te zeggen, beïnvloedbaar zijn, gebrek aan gevoel van eigenwaarde hebben en de aandacht zoeken die ze in hun jeugd

niet hebben gekregen, eruit te pikken.

Deze glatte jongens wachten meisjes op bij schoolpleinen, cafés, winkelcentra, stations, disco's en opvangcentra. Ook komen ze in contact met meisjes via chatboxen (internet) waardoor het zicht op de loverboy-praktijken steeds minder wordt. Tijdens het eerste contact wordt ingeschat hoe ontvankelijk en gevoelig de meisjes wel zijn voor aandacht en vleierij. Als de pogingen op niets dreigen uit te lopen, wordt de aandacht meteen verlegd naar een ander mogelijk slachtoffer. Deze jonge mannen hanteren allerlei verleidingstechnieken met als doel de meisjes verliefd op hen te laten worden. Als de loverboy het juiste slachtoffer heeft gevonden, speelt het volgende – of vergelijkbaar – scenario zich af. De loverboy zorgt ervoor dat het meisje verliefd op hem wordt door haar gedurende een bepaalde periode (meestal een maand) te overladen met cadeau's, kleding en sieraden, overspoeld met complimentjes en aandacht,

neemt haar mee uit eten in (dure) restaurants, naar de bioscoop, rijdt op een stoere brommer of in een snelle auto en laat haar merken dat zij speciaal is. Ze wordt verliefd en deelt het bed met hem. Als het meisje eenmaal op hem verliefd wordt, zorgt hij dat zij totaal geïsoleerd raakt. De loverboy zorgt ervoor dat het meisje ruzie krijgt met haar ouder(s), als ze dat niet al heeft, door haar opzettelijk te laat thuis te laten komen. Ook zorgt hij ervoor dat zij geen contact meer heeft met haar vriendinnen. Ze moet altijd bereikbaar zijn via haar mobiele telefoon, hij belt haar constant om te weten waar ze zit, haar dingen te verbieden en om eventueel op de hoogte te zijn of ze met iemand daarvoor contact heeft gehad. Het meisje heeft totaal geen netwerk meer om haar heen en de ouders raken de greep op hun dochters volledig kwijt. De loverboy weekt ze los en het meisje gaat alleen nog maar met hem om. Het leven van het meisje wordt volledig beheerst door de loverboy. Door de gevoeligheid voor aandacht en cadeau's accepteert het meisje alles, zonder zich af te vragen waar het geld vandaan komt, of hij überhaupt werkt en wat de intenties van deze 'lieve' jongen wel zijn. Het meisje heeft het gevoel dat hij de liefde van haar leven is en dat zij verder niemand meer nodig heeft. De eerste stap in het proces van inlijving in de prostitutie is hiermee gezet. De knappe boy vraagt dan aan het verliefde meisje een keer

betaalde seks met iemand anders te hebben om hem uit de financiële problemen te helpen. Die ene keer wordt steeds vaker om in opdracht van hem zich te prostitueren. Dit traject eindigt achter de ramen of op de tippelzone, in nachtclubs en in bordelen in diverse steden in Nederland en zelfs in België, waar het meisje nauwlettend door de loverboy-bende in de gaten wordt gehouden en afgeschermd tegen te intensieve contacten met derden. Om de organisatie voor bedreiging van buitenaf te beschermen nemen de loverboys beschermingsmaatregelen zoals het uithoren en bedreigen van de meisjes als zij in contact zijn geweest met de politie, het verplaatsen van de meisjes naar andere werklocaties en het verplicht stellen van tatoeages op

lichaamsdelen. Door het brandmerken zijn de meisjes in prostitutiewereld snel te traceren en is duidelijk kenbaar aan de klant en andere loverboys dat het meisje andermans 'eigendom' is. Een weg terug is er bijna niet, want de loverboy houdt haar voortdurend in zijn greep en eenmaal ingelijfd wordt het steeds moeilijk voor het meisje zich los te maken van de loverboy en het prostitutiewereldje. Als het haar toch lukt om te vluchten dan heeft zo'n meisje vaak last van somatische klachten, slaap- en concentratieproblemen, ernstige hoofdpijnen en stemmingswisselingen. In de volgende editie van OCaNinfo: Lovergirl

*Robert van der Hansz  
Advocaat*



*Minister Verdonk met het bestuur van stichting COACH.  
V.l.n.r.: Robert Candelaria, Gilbert Isabella, minister Verdonk, Roy Pieters  
en Mariëla Harrigan.*

*Foto: Niven*

*Project: Praten doet geen pijn*

## HUISELIJK GEWELD

OCaN participeert aan het project 'Praten doet geen pijn'. Het project 'Praten doet geen pijn' richt zich op de eerste plaats op het bespreekbaar maken van het onderwerp in etnische groepen. Dit was ook de specifieke opdracht van de minister van Justitie aan een aantal etnische organisaties waaronder OCaN. Zo is OCaN aan de slag gegaan om zelforganisaties in het land daartoe te mobiliseren en hen daarbij te ondersteunen. Doel van deze bijeenkomsten is om de doelgroep te sensibiliseren door over het onderwerp te praten, na te gaan hoe men huiselijk geweld beleeft en definieert, na te gaan welke knelpunten er zijn en waar men hulp kan zoeken indien nodig.

Op een eigen wijze hebben organisaties hier invulling aan gegeven. Hoorn en Den Bosch hebben o.a. gebruik gemaakt van een gecomprimeerde versie van de film *The Colour Purple*, waar op een indringende wijze het levensloop van een meisje verhaald wordt.

In Rotterdam voerde een groep een sketch op die de lading van het onderwerp op een treffende manier dekte. De discussie op de bijeenkomsten was levendig. Aanwezige mannen en vrouwen werden daartoe uitgenodigd en de sfeer was dusdanig veilig dat vrouwen, maar ook mannen, hun soms zeer persoonlijke ervaringen, als dader en als slachtoffer, hebben gedeeld met de aanwezigen. De implicaties van vaak jarenlang geweld voor de persoon in kwestie op het mentaal functioneren, laag zelfbeeld en het effect dat geweld heeft op kinderen die hier getuigen van zijn zorgt voor levenslange schade en pijn.

Wanneer je zelf opgegroeid bent in een omgeving waarin geweld niet geschuwd werd dan is het heel moeilijk om op een andere wijze in het leven te staan. Het voornemen om het anders te gaan doen als opvoeder valt heel erg tegen wanneer je geen handelingsalternatieven aangereikt hebt gekregen, het is je niet voorgeleefd, zo meent men.

Niet altijd was men het met elkaar eens over de oorzakelijke factoren van het probleem en de wijze waarop het probleem aangepakt zou moeten worden. De discussie werd met respect gevoerd.

Het praten over huiselijk geweld leidde naar een zoektocht naar oplossingsrichtingen. Steeds weer kwam de vraag naar voren wat te doen om het tij te keren. Waardevolle adviezen en ervaringen van deelname aan therapie, aan een praatgroep, contact met hulpverleners, het invoeren van politieassistentie waar nodig, werden met elkaar gedeeld.

De grote uitdaging ziet men bij de opvoeding die als uitgangspunt voor verandering bij zowel jongens en meisjes ingezet kan worden. Dit is een moeilijke opgave maar de moeite waard., Ook ten aanzien van dit onderdeel waren er deelnemers die positieve ervaringen hebben opgedaan. Het merendeel van de aanwezigen is het in elk geval eens met de stelling dat er niets is dat mishandeling, in welke vorm dan ook, rechtvaardigt.

OCaN blijft het doel nastreven om meer zelforganisaties in Nederland te stimuleren en ondersteunen om met dit onderwerp aan de slag te gaan.

*Jenny Pourier*



**Binnenkort bent u welkom  
op ons FORUM!**

**[www.ocan.nl](http://www.ocan.nl)**

# BLIK OP 2005

## **Jongeren**

Wie Antilliaanse jongeren zegt, denkt al snel aan criminaliteit en bolletjesslikkers. In beleidsstukken wordt intussen vermeld dat problemen veroorzaakt worden door een kleine groep, maar dit helpt niet om het negatieve beeld van het netvlies te halen. OCaN wil de Antilliaanse en Arubaanse jongeren zelf aan het woord laten. Zij vertellen over zichzelf, wat ze doen, over hun leven in Nederland, hun toekomstplannen, hun vrienden, hun problemen en hoe zij die oplossen. De bedoeling is om een twaalfstal van deze jongeren in een interview zelf aan het woord te laten. De interviews worden gebundeld en uitgegeven.

## **Armoedebestrijding**

Veel Antilliaanse en Arubaanse uitkeringsafhankelijken en eenoudergezinnen hebben te maken met geldzorgen en met schuldhulpverlening. OCaN wil aandacht besteden aan het onderwerp armoedebestrijding in brede zin. Het adagium "armoede blokkeert ontwikkeling, criminaliteit frustrereert ontwikkeling en onderwijs stimuleert ontwikkeling in het Koninkrijk" is een uitgangspunt. Armoedebestrijding is het thema van het jaarlijkse congres.

## **Risicjongeren**

Op 9 maart 2005 wordt de Notitie Antilliaanse Risicjongeren van Minister Verdonk behandeld in de Tweede Kamer. Vorig jaar heeft OCaN reeds na overleg met leden uit de achterban haar opinie gegeven aan de Minister ten aanzien van deze notitie, die gaat over het beleid voor de periode 2005 - 2008.

Een discussie die zal spelen rondom de Notitie is een 'toelating- en verwijderingsregeling van Antilliaanse jongeren', de motie Sterk - Verhagen. Omdat het ongedeelde staatsburgerschap een groot goed is, zal OCaN zoveel mogelijk doen teneinde de rechtspositie van Caribische Nederlanders zo goed mogelijk te waarborgen.

Inburgeringsplichtige Antillianen en Arubanen OCaN heeft vorig jaar nog gepleit voor

het ontzien van de inburgeringsplicht voor Antillianen en Arubanen die zich voor 1998 in Nederland hebben gevestigd, de zogenaamde oudkomers. De nieuwe concept Wet Inburgering heeft consequenties voor Antillianen en Arubanen in Nederland. Voorstel van de Minister is, dat al degenen die niet acht jaar van de leerplichtige jaren in Nederland zijn geweest (het "achtjaarscriterium"), inburgeringsplichtig worden. Op grond van dit criterium zal een groot deel van de Antilliaanse en Arubaanse doelgroep inburgeringsplichtig zijn. Op dit moment is nog niet bekend welke Antillianen en Arubanen op grond van criteria als opleiding vrijgesteld zullen worden. Het dossier zal de komende tijd de aandacht vergen van OCaN.

## **Onderwijs en werk**

Onderwijs blijft een belangrijk aandachtspunt voor OCaN, met name taalachterstand onder een groep Antilliaanse en Arubaanse basisschoolleerlingen. Het hoge percentage dropouts onder eerstegeneratie middelbare scholieren heeft als gevolg onvoldoende startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. De jeugdwerkloosheid is snel gestegen en de werkloosheid onder jonge vrouwen (25 - 34 jaar) is relatief hoog. OCaN ziet goede coaching voor deze groepen als een belangrijk middel voor toeleiding naar werk en onderwijs. OCaN zal blijven pleiten bij de Minister voor coaching. OCaN zal dit jaar doorgaan met het leadershipproject OCANElan, een spelmethodiek voor Antilliaanse en Arubaanse jongeren van 8 tot en met 12 jaar. Tevens zal OCaN zorg willen dragen voor structurele aandacht voor de Nederlandse Antillen, Aruba, Antillianen en Arubanen in het Nederlandse onderwijscurriculum.

## **Overleg met Antillianengemeenten**

Steeds meer beleid wordt gedecentraliseerd van rijk naar gemeente. Gemeenten bepalen nu het beleid op lokaal niveau op de terreinen wonen, werk en inkomen, onderwijs, welzijn, maatschappelijke zorg en armoedebestrijding. OCaN zal daarom in de toekomst overleg willen

gaan voeren met het bestuurlijk overleg van de twintig Antillianengemeenten.

### **Communicatie**

Van belang is goed op de hoogte te blijven van wat speelt onder de mensen en hun meningen te peilen over onderwerpen als inburgering, werk en inkomen. Eén van de speerpunten van OCaN het komende jaar is daarom de werkbezoeken aan Antilliaanse en Arubaanse organisaties in het land. OCaN is ook voornemens komend jaar Antilliaanse en Arubaanse ervaringsdeskundigen te raadplegen per thema. De website van OCaN wordt geheel vernieuwd. Vanaf half maart kunnen de bezoekers inzage krijgen in onder meer OCaN's belangrijkste standpunten en adviezen van de afgelopen jaren. Nieuw op de website zal zijn het 'OCaN forum', waar bezoekers kunnen discussiëren over relevante onderwerpen. Middels het viermaal per jaar verschijnende

orgaan OCaN INFO en de website zal OCaN u informeren en raadplegen met betrekking tot actuele thema's.

### **Landelijk Overleg Minderheden**

Voor 2005 staan zes overleggen gepland met Minister Verdonk. Onderwerpen die aan de orde zullen komen zijn jeugdwerkloosheid, vroegtijdig schooluitval, vrouwenemancipatie, ouderen, gedeeld burgerschap en dreigende polarisatie. Verder wordt gestreefd naar een 'Jongeren LOM'. Op 1 april 2005 neemt het OCaN het coördinerend voorzitterschap en het roulerend LOM-secretariaat over voor onze zeven overige zusterorganisaties.

*Marnix Arendshorst*



*Gevormachtigde Minister Paul Comenencia in gesprek met een aantal cursisten van Stichting COACH.*

*Foto: Niven*

#### **Redactie-adres:**

OCaN  
Laan van Meedervoort 145A  
2517 AX Den Haag  
E-mail: [ocan.antillianen-arubanen@wxs.nl](mailto:ocan.antillianen-arubanen@wxs.nl)

#### **Redactie:**

Irene Gumbs  
Jenny Pourier  
Leon de Windt

#### **Eindredactie:**

Jacques Hermelijn

#### **Abonnementen (gratis):**

Tel. 070-380 33 01

#### **Productie:**

Bemaco BV, Den Haag

ISSN 1567-9179